

Ny Feon'ny Mpiompy trondro

n° 44

Ny gazetin'ny fiompiana trondro eto Madagasikara

Mivoaka isaky ny telo volana

Septambra 2019

FITATERANA TRONDRO

Itasy

Fitaterana trondro velona avy ao
Ampefy mankany Antananarivo (P. 5)

Matsiatra Ambony
Mitatitra sy
mivarotra
trondro amin'ny
foara (P. 6)

Amoron'i Mania

Manatitra zanatrondro amin'ireo
kaominina manodidina (P. 3-4)

SASINTENY

Ry mpamaky hajaina,

Faly manolotra anareo ity laharana vaovao ity ny ekipa mpanoratra ny gazety « Ny Feon'ny Mpiompy Trondro ».

Ny fitaterana trondro, zanatondro sy trondro vaventy, no horesahina amintsika ao anatin'ity laharana ity. Maro ireo mpiompy trondro voakasik'io lohahevitra io. Tsy mandeha ho azy anefa ny fitaterana trondro satria misy fahalalana kely ihany tokony hofantarina sy teknika tokony hofehezina ahafahana mitana ny fahaveloman'ny trondro.

Mikasika ny fomba fitaterana zanatondro dia ny ekipan'ny APDRA Vakinankaratra no manazava mialoha ny teknika fampiasan'ny mpamokatra ao amin'ny faritra.

Mpiompy iray nohadihadiana tao Amoron'i Mania avy eo no mampiseho amintsika ny fomba ampiasainy amin'ny fitaterana lavitra kokoa, ary vehivavy mpiompy iray ao Atsinanana no mitantara ny fomba namahany ny olana nosedrainy tamin'ny fitaterana vokatry ny fitsidihana fifanakalozana nataony tany Betafo.

Ho an'ny fitaterana trondro vaventy, hohitanareo ato ny fomba itateran'ny mpanangombokatra iray ao Itasy trondro velona mankany an-drenivohitra. Hohitanareo ihany koa ny teknika ampiasain'ireo mpiompy trondro roa avy ao Matsiatra Ambony hitanana ny hatsaran'ny trondro mandritra ny fitaterana azy mankany amin'ny toerana lavitra.

Hanampy anareo hahatratra ny tanjona apetrakareo momba ny fitaterana trondro anie ny famakiana ity laharana ity !

Mamakia finaritra àry, amin'ny manaraka indray !

Ny ekipan'ny FMT

INONA NY VAOVAO ?

Tapitra ny tetikasa AMPIANA

Ny taona 2015 no nanombohan'ny tetikasa AMPIANA niasa tany amin'ny manodidina an'Antananarivo. Novatsian'ny Vondrona Eoropeana vola, teo anivon'ny praograma ASA, kaominina miisa 30 no niasany, tao amin'ny faritra Analamanga, tao amin'ny distrikan'Arivonimamo ao Itasy sy tao amin'ny distrikan'Ambatolampy, ao anatin'ny Vakinankaratra. Taorian'ny 4 taona sy tapany niasany, tapitra ny famatsiambola ka hijanona ny tetikasa. Inona àry no nisongadina tao anatin'izay efatra taona nodiaviny izay ?

Talohan'ny niasan'ny tetikasa dia efa nahitana fomba fambolem-bary sy fiompiana trondro an-tanimbary miaraka manodidina an'Antananarivo saingy mbola vitsy. Nahavita nampitombo isa ireo mpamokatra zanatondro sy mpanatavy ny tetikasa AMPIANA. Mpamokatra miisa 250 izay mamokatra zanakarpa mihoatra ny 1 tapitrisa raha atambatra no voapetraka sy voarakitra ao anaty lahatahirin'ny mpamokatra zanatondro.

Nampiofana sy nanampy mpanatavy trondro miisa 1 500 koa ny tetikasa, ary tsikaritra fa nihamaro ny isan'ny mpiompy trondro vokatry ny fanentanana sy fampiofanana tantsaha hafa nataon'ireo fikambanana sy tantsaha mpitarika. Nisy ireo nivondrona tao anaty fikambanana mpiompy trondro (eo an-toerana na eo anivon'ny kaominina maro) manodidina ny telopolo mba hifanakalo teknika, hisarika

mpamokatra vaovao, hivarotra ny trondrony sy hiady amin'ny halatra.

Mikasika ny fiompiana an-dobo, ny fomba fiompiana tsy dia ampiasana sakafo vidimbola no tena nimasoan'ny tetikasa. Eo ampamaranana ny tahirin-kevitra mirakitra ireo singa fototra mandrafitra io fomba famokarana io ankehitriny ny tetikasa.

Nampiana tamin'ny lafiny fivarotana ihany koa ny mpiompy trondro, hahafahany mandray anjara amin'ny foara sy ho fantatry ny olona. Toeram-pivarotana zanatondro sy trondro vaventy maro, tantanin'ny fikambanana, no naorina.

Farany, asa fikarohana maro no natao ary niarahana niasa tamin'ny foibe fikarohana ara-tsiansa FOFIFA sy Cirad. Izany indrindra no nahafahana nanaporofa fa ny fiompiana karpa an-tanimbary dia afaka nampiakatra 10 hatramin'ny 20 % ny voka-bary, na dia misy velaran-tany fambolem-bary lany amin'ny fanaovana dobo fierena aza.

Nodinihina lalina ihany koa ny lalam-pihariana momba ny fivarotana trondron-dranomamy mankany Antananarivo ary asa maro no natao hanatsarana ireo fepetra ara-pahasalamana takian'ny varotra trondro.

Hanohy ny fanohanany ny fiompiana trondro amin'ny alalan'ny praograma vaovao AFAFI Centre izay tokony hanomboka amin'ny faran'ny taona 2020 ny Vondrona Eoropeana.

Fampiofanana mpiompy trondro ataon'ny ekipan'ny tetikasa AMPIANA

Torohevitra ho an'ny famokarana tantanam-pianakaviana

Hatramin'ny volana febroary 2019, nandray iraka vaovao dia i Chloé Van Moere ny ekipan'ltasy. Ny fampivoarana ny fomba ahafahana mampiditra ireo singan'ny Torohevitra ho an'ny Famokarana Tantanam-pianakaviana (TFT) ao anatin'ny asan'ireo teknisianin'ny fiompiana trondro (ACP) no andraikiny.

Iray amin'ireo vondrona mpiompy trondro manolo-tena

Miara-miasa amin-dRamananjaona Nomentsoa Josia, ACP efa niasa tao amin'ny tetikasa AMPIANA, izy mba hahatomombana ny iraka. Ny TFT dia ahafahan'ny mpiompy trondro mahazo tsara sy mitantana ny fizotran'ny famokarana ataony eo amin'ny lafiny ara-toekarena.

Vokatry ny fitanana an-tsoratra tsy tapaka ny fandania, ny vola mivoaka, ny vola miditra, sns., ary ny fampiasana fitaovana sy fomba manokana dia afaka mamakafaka lalina kokoa ny toeram-piompiana sady mahazo tsara kokoa ny fomba fiforonan'ny fidiram-bola sy ny fivoahany ny tantsaha. Manamafy ny fahafahany manapa-kevitra ny TFT, ahazoany manatsara ny fitantanany ny volany, miaraka amin'ny fijerena ny famokarana amin'ny ankapobeny.

Vondrona mpiompy karazany telo, mavitrika sy manolo-tena, no hiaraha-miasa hamaritana ny fomba fiasa andrana. Tonga nanatrika ny adihevitra nokarakarina taorian'ny faneken'izy ireo ny asa takiana aminy nandritra ny fivoriana fampahafantarana izy ireo. Ny filàna sy ny ahiahin'izy ireo mikasika ny fitantanana ara-toekarena ny toeram-pamokarana sy ny famokarana no niompanan'izany.

Fiaraha-miasa amin'ny ACP sy ireo mpiompy trondro manolo-tena ao Itasy ihany no kasaina hanohizana ny asa hamaritana ireo singan'ny TFT azo ampidirina ao anatin'ny torohevitra omen'ny ACP sy ny endrika amoahana azy. Kasaina hampiharina amin'ny fotoam-pamokarana manaraka ireo torohevitra vaovao ireo. Chloé sy Josia no hiandraikitra io asa io hatramin'ny farany. Fiaraha-miasa akaiky amin'ny mpiompy trondro, ACP sy ny talen'ny APDRA ao amin'ny faritra Itasy no ahafahana mitantana sy manombana io fampiharana andrana io ary manolotra fomba fiasa raikitra.

Ny fandrindrana ny APDRA eto Madagasikara dia maniry ny hampiely io fomba fiasa io amin'ny faritra rehetra iasany. Araka izany dia misy ireo singa hampiofanana ny ACP hampipàka izany fomba vaovao izany ao anatin'izy ireo ary hampiharana'ireo mpiompy trondro ireo fitaovana vaovao fanaovana tombana ara-toekarena ireo.

LOHAHEVITRA : Fitaterana trondro

Vakinankaratra

Fiantohana ny fahaveloman'ny zanatondro taterina

Hatoronay anareo ao anatin'ity lahatsoratra ity ny fomba fampiasan'ireo mpamokatra ao amin'ny Faritra. Ahafahana mitatitra zanatondro velona mandritra ny adiny telo eo ho eo izany.

Mialohan'ny fitaterana dia atao anaty rano madio mandritra ny roa andro ary tsy fahanana ny zanatondro. Ny andro handehanana, asiana kitapo tsilena (tsy tatera-drano) izay manana hatevina 1,30 sm x 60 sm ao anaty sobika (mitentina 8 000 Ar) ary fenoina rano ny iray ampahatelon'ny kitapo. Aorian'izay dia afatotra amin'ny fitondrana entana amin'ny bisikileta, amin'ny alalan'ny fingotra roa mitentina 2 500 Ar, ny entana. Ampidirina moramora ao anaty kitapo ny zanatondro ary avoaka ny rivotra tavela ao anatin'ny vao hidiana.

Eny an-dàlana, raha sempotra ny zanatondro (misintona rivotra ety amin'ny fanambonin'ny rano), dia abontsina amin'ny alalan'ny paompy fampiasa amin'ny bisikileta (vidiny : 12 000 Ar) ny roa ampahatelon'ny kitapo hanavaozana ny rivotra. Soloina ny ampahan'ny rano raha mbola mitohy ny fahasemporan'ny zanatondro. Marihina fa tsy tokony hitranga io olana io raha voahaja ny tsy famahanana mialohan'ny fitaterana.

Itaterana zanatondro miisa 250 mirefy 4 sm mandritra ny adiny telo tsy ilàna fanoloan-drano io fomba io. Ahafahana mitana ny ain'ireo zanatondro mandrapahatonga any amin'ny toerana misy rano ihany koa ny fampiasana paompy famahanan-

drivotra raha sendra misy tsy fahampiana oksizena. Tsy ahiana intsony ankoatr'izay ny olan'ny fahavakisan'ny kodiarana. Tsy lafo ny fitaovana ilaina amin'io fitaterana io sady azo ampiasaina amin'ny toe-javatra maro hafa. Folo volana ny faharetan'ny fitaovana raha toa ka voatandrina tsara.

Fitaovam-pitaterana fampiasan'ny ankamaroan'ireo mpamokatra zanatondro

LOHAHEVITRA : Fitaterana trondro

Amoron'i Mania

Manatitra zanatondro amin'ireo kaominina manodidina

Razakandriny André Hery antsoina hoe "Zaka" dia monina ao Soafiherenana, kaominina Kianjandrakefina, distrikan'Ambositra. Niara-niasa tamin'ny APDRA hatramin'ny 2010, ampahafantariny antsika ny teknika fitaterany zanatondro mankany amin'ireo kaominina manodidina.

FMT : Aiza no ivarotanao ny zanatondronao ?

Zaka : Tamin'ny taona 2011, nanomboka namokatra zanatondro aho ka renitondro iray no nahazoako zanatondro miisa 800, ary hatramin'ny taona 2014 dia teto an-toerana ihany no nivarotako ny zanatondroko. Nohatsaraiko taorian'izay ny teknika famokarako. Tamin'ny taona 2015, nahafahako nahazo zanatondro 20 000 isan-taona izay tsy lafoko teto an-toerana intsony ny fampiasàko renitondro miisa 3. Nanery ahy hivarotra ny zanatondroko tany amin'ireo kaominina manodidina toa an'Ambinanindrano (any amin'ny 20 km), Fehizay (any amin'ny 12 km) ary Ambohimombo II (any amin'ny 8 km) izany.

Mba hahafapo ireo mpividy dia izaho ihany no manatitra ny zanatondro. Ao anatin'ny fotoam-pamokarana iray, miisa enina eo ho eo ny fitaterana vitako.

FMT : Ahoana ny fikarakanao ny zanatondronao ary inona no fitaovam-pitaterana ampiasainao ?

Zaka : Ampidiniko aloha ny haavon'ny rano ao an-tanimbary ahafahana maka ny zanatondro amin'ny alalan'ny voaly na lay. Ataoko anaty *happa*, anaty dobo misy rano avy amin'ny loharano madio izy ireo aorian'izay. Ajanoko ao anatin'io dobo io mandritra ny alina ary tsy omena sakafo ireo zanatondro. Ny ampitso, ataoko anaty bidao mavo mahazaka 20 litatra, ary atokatokana isaky ny habeny.

Zanatondro miisa 500 mirefy 3 sm avy, na 350 amin'ny refy 3 sm na mihoatra, no taterina ao anaty bidao iray. Misy

rano ny 1/3-n'ny bidao ary rivotra ny 2/3. Azoko itondrana bidao miisa 4 ny bisikiletako. Apetrako anaty kesika hazo izay afatotro amin'ny fingotra eo amin'ny fitondrana entana ireo mba hahamora ny fikirakirana, ny fivarotana ary ny fanoloana ny ranon'ny bidao.

Zaka eo am-panomanana ny trondro hotaterina

Soloiko matetika ny rano raha maherin'ny adiny iray ny làlana. Maraina be, amin'ny 4 ora sy sasany, matetika no itaterako ny zanatondroko mba tsy ho fatin'ny hafanana.

Atsinanana

Mifampiresaka amin'ny hafa hanatsarana ny teknika fitaterana zanatondro

Maka zanatondro i Angèle Henriette

Herintaona izay no nanohanan'ny APDRA an'i Angèle Henriette, mpiompy trondro monina ao amin'ny kaominina Niherenana, distrikan'i Vatomandry. Tojo olana teo amin'ny fitaterana zanatondro izy raha vao namokatra zanatondro voalohany.

Olana teo amin'ny fitaterana zanatondro karpa

Zanatondro miisa 2 000 no azoko tamin'ny volana septambra 2018. Tsy mbola naharay fiofanana momba ny fitaterana tamin'ny APDRA aho ka tsy nahalala tsara ny fomba fitaterana zanatondro. Noheveriko fa ny andro akana ny zanatondro no itaterana azy. Tamin'ny voalohany, bidao mavo voatapaka ny tampony, voarakotra tsilena notanana tamin'ny fingotra no nampiasaiko. Mitataovovonana, taorian'ny jono avy hatrany, no nitaterako ny zanatondroko. Zanatondro 50 tamin'ireo 200 nentina tamin'io andro io no maty vokatry ny hafanana sy ny tsy fahatomombanan'ny fitaterana.

LOHAHEVITRA : Fitaterana trondro

Fahatsaran'ny fitaterana taorian'ny fitsidihana fifanakalozana

Nandritra ny fitsidihana fifanakalozana nokarakarain'ny APDRA tamin'ny janoary 2019 tao Betafo no nahafahako niresaka lohahevitra maro tamin'ireo mpiompy ao Vakinankaratra. Tamin'izay no nihaonako tamin'i Dada Mino izay nilaza tamiko fa tokony hiandry ny ampitson'ny nakana ny zanatondro aho farafahakeliny vao mitatitra mba tsy hahafaty azy, zava-dehibe mantsy ny tsy famahanana azy. Natorony ahy koa ny karazana

bidao fitaterana, ary ny tokony hitondrana ny zanatondro amin'ny fotoana tsy mampafana loatra ny andro.

Tamin'ny fiverenako dia nampihariko tsara ireo torohevitra nomeny. Nividy bidao natokako ho an'ny fitaterana aho ka nofenoiko rano ny ampahatelon'ny ary niandry 24 ora aho vao nitatitra ny zanatondro. Farany, maraina be no nitaterako azy. Tsy nisy zanatondro maty intsony vokatry ny fanarahako io fomba io !

Itasy

Fitaterana trondro velona avy ao Ampefy mankany Antananarivo

Mamiarisoa Jean-Chris, antsoina hoe « M. Mamy », dia mpiompy trondro. Manangona trondro ao amin'ny faritra Itasy ihany koa izy hatramin'ny taona 2018. Maneho ny fomba fitaterany trondro velona, amidy vao eo amin'ny toeram-pivarotany ao Antananarivo, ity lahatsoratra ity.

Fikarakarana sy fitaterana

Mialohan'ny fitaterana, tehirizin'ny M. Mamy, tsy fahanana, ao anaty *happa* napetraka tao anaty dobon-drano madio sy nasiana oksizena ny trondro avy nojonoina. Ahafahana manafoana ny ati-vavoniny sy manadio ny fitaovam-pisefoany izany. Fiara karazany roa (ampiasainy araka ny fatran'ny trondro tateriny) izay fananany manokana ary amboariny hipetrahan'ireo fitaovam-pitaterana ilainy no ampiasainy. Baka miisa 4 manana hadiry 100 litatra avy na baka lehibe iray mirefy 1 500 litatra (fampiasa amin'ny fotoana maha betsaka ny vokatry) no fitondrany.

M. Mamy eo am-panjonoana

Mahazaka trondro velona milanja 50 kg ny baka manana hadiry 100 litatra. Rano madio avy tao amin'ny dobo nitehirizana ny trondro ihany no atao ao anatin'ny mba tsy hiantraika amin'ny trondro ny fiovana tampoka eo amin'ny tontolo itondrana azy. Manana famahanan-drivotra roa (220 V sy 12 V) mifanaraka amin'ny isan'ny trondro taterina i M. Mamy.

Tsy mandeha mafy izy eny an-dàlana mba tsy hampikorontana loatra ny fitaovana ka mety handratra ny trondro. Tsy hadinony koa ny mitondra ny taratasy fahazoan-dàlana hitatitra trondro velona.

Mampiasa ny fiarany i M. Mamy amin'ny fitaterana trondro velona

Afindra, am-pitandremana sy haingana, amin'ny fitaovana hafa amin'ny alalan'ny *épuiettes* ny trondro rehefa tonga ao Antananarivo mba hampahazo aina azy. 20 000 Ar/kg eo ho eo no ivarotan'i M. Mamy trondro velona ao Antananarivo.

Trondro vokatry sy nangonina tao Itasy

LOHAHEVITRA : Fitaterana trondro

Matsiatra Ambony

Mitatitra sy mivarotra trondro amin'ny foara

Soafara Helphine Eva antsoina hoe « Rasoafara », mpiompy trondro arahin'ny APDRA hatramin'ny 2008 ao Ambodiranomaitso, kaominina Andranovorivato, distrikan'i Vohibato, dia zatra mitondra trondro hamidiny any amin'ny foara lehibe.

« Izaho sy ny mpiompy trondro eto aminay dia zatra mitatitra trondro velona 400 kg anaty baka mirefy 1 000 litatra rehefa mandray anjara amin'ny foara any Antananarivo.

Mampiasa tsilena izahay hitondrana ny trondro avy eny antanimbary mankeny amin'ny baka. Ampidirinay ao ny rano, ny trondro sy ny rivotra. Atao anaty gony fitondrana vary ilay tsilena mba tsy ho mora rovitra alohan'ny hamatorana ny vavany. Apetraka anaty garaba vita amin'ny bararata avy eo ny gony hahamora ny fitaterana trondro mankeny amin'ny baka. Asianay rano 700 litatra ao anaty baka ka ampidirinay ao ny trondro nalaina sy tsy nofahanana roa andro mialoha. Famahanan-drivotra mandeha batera no itazonana ny ain'ny trondro mandritra ny fandehanana fiara fitateram-bahoaka.

Fanomanana ny trondro hotaterina mankeny amin'ny baka

Rasoafara sy ny zanany vavy

Hofaina 40 000 Ar ny baka mandritra ny foara. 12 ora ny faharetan'ny dia mankany Antananarivo. Havaozinay indroa amin'ny alalan'ny renirano izay hita eny amoron-dàlana ny rano. Rehefa tonga, 70 isanjaton'ny trondro na 280 kg no velona, ary lafonay mandritra ny andro voalohan'ny foara daholo. Mandritra ny fivarotana, havaozinay indray mandeha amin'ny ranon'ny paompy ny ranon'ny trondro. Ataonay anaty harona vita amin'ny ravin-dahasa ary fonosinay anandrano sahabo ho 3 na 5 sm ny trondro maty teny an-dàlana, hitanana ny hatsarany. Amidinay 18 000 Ar/kg ny trondro vao ary 20 000 Ar/kg ny trondro velona. Manan-danja ny fahazoan-dàlana hitatitra omen'ny sampan-draharahan'ny jono satria mampiato ny dia sy miteraka sazy ny tsy fanana azy. »

Matsiatra Ambony

Fitondrana trondro amin'ny fiara fitateram-bahoaka

Andriamalazamanga Nivo Charles Adam atao hoe « Ranivo », mpiompy miara-miasa amin'ny APDRA ao amin'ny fokontany Besoa, kaominina Besoa, distrikan'Ambalavao, dia mitondra ny trondrony amin'ny fiara fitateram-bahoaka hamonjy ny tsenan'i Fianarantsoa.

Ny volana aprily hatramin'ny volana jona, nahalafy trondro 100 kg tao Fianarantsoa, 80 km miala ny tanàna fonenany, Ranivo. Teo aloha, mbola kely ny vokatra azony ka namidiny teo an-toerana ihany. Telo taona izao no nivarotany ny trondrony tao Fianarantsoa satria tsara kokoa ny vidiny any : 14 000 Ar/kg raha 8 000 Ar/kg any amin'ny tanàna misy azy.

Fitaovana izay hitany ao an-toerana ihany no ampiasain-dRanivo amin'ny fikirakirana : siny iray, lay na *épuisette* namboarin'ny fianakaviany. Iray andro mialohan'ny dia no akany ny trondro ary ataony anaty lay na *happa* ireo mba tsy hihinana intsony. Ny ampitso maraina, trondro manodidina ny 30 milanja tokony ho 500 g tsirairay no ataony anaty siny ary elanelaniny ravin-tsihanaka mba ho vao hatrany (maniry ho

azy anaty rano ny sihanaka ka tsy andaniam-bola). Fenoiny io ravin-javamaniry io tanteraka ny siny. Hidiany amin'ny lay ny siny avy eo mba tsy hahavery ny trondro mandritra ny fitondrana azy amin'ny fiara fitateram-bahoaka. Eo amin'ny toerana fitondran'ny fiara entana no amatorana ny siny. Maharitra ora roa ny dia mankany Fianarantsoa ary 7 000 Ar ny saran-dàlana. Mijanona ho vao hatrany ny trondro ka vetivety dia lafo. 14 000 Ar/ kg no ivarotana amin'ny mpihinana, ary 12 000 Ar/kg ho an'ny mpivarotra. Isaky ny mandeha izy dia siny roa mahazaka trondro sahabo ho 30 kg izay lafony ao anatin'ny adiny iray no tateriny.

Resy lahatra amin'ny fahombiazan'ny teknika fitaterany trondro vao izy ka tiany ny mizara izany amin'ireo mpiompy hafa.

VIDIM-BOKATRA

Vidin-janatrandro nalaina tamin'ny 2018-2019

Naka vidin-janatrandro maro karazana (karpa, tilapia) tany amin'ny faritra iasany ny ekipan'ny APDRA teo anelanelan'ny volana oktobra 2018 sy ny volana janoary 2019.

Ny faritra Atsinanana no faritra ahitana zanatrandro karpa farany lafo (manodidina ny 350 Ar), nisy mihitsy aza zanatrandro karpa namidy 2 000 Ar ny iray. Ao amin'ny faritra Itasy, Analamanga sy Amoron'i Mania dia mitovitovy ny vidiny (eo anelanelan'ny 210 sy 220 Ar) raha farany ambony izany any amin'ny faritra Vakinankaratra sy Matsiatra Ambony (170 hatramin'ny 180 Ar). Araka ny maha-lehibe ny zanatrandro karpa no mampiakra ny vidiny.

Vitsy kokoa ny isan'ny zanatrandro tilapia nanaovana fanadihadiana. 130 Ar (eo anelanelan'ny 100 sy 200 Ar) ny salam-bidin'ny zanaka tilapia azo tamin'ny vondrona 13 nojerena tao amin'ny faritra Atsinanana, Itasy, Analamanga sy Matsiatra Ambony. Miisa 3 monja ny fakana vidin'ny zanaka tilapia natao tao amin'ny faritra Atsinanana ka nahazoana salam-bidy 400 Ar.

Vidin-janatrandro karpa farany ambony, antonony sy farany ambony, amin'ny Ar

Faritra	Salam-bidy (Ar)	Vidiny farany ambony (Ar)	Vidiny farany ambony (Ar)	Isan'ny fakana vidim-bokatra
Amoron'i Mania	210	100	400	18
Analamanga	220	80	350	30
Atsinanana	350	200	400	6
Matsiatra Ambony	180	100	300	14
Itasy	220	100	300	32
Vakinankaratra	170	30	500	29
Salam-bidy ankapobeny	210	30	500	129

TARATASIN'NY MPAMAKY

Fahitan'ny mpamaky ny FMT n° 43

« Mitovy amin'ny ataontsika ihany ny épuiette koreana io fa miova ny anarany. » Ijo (Besoa)

« Mahaliana anay ny fomba fahandroana sakafo arosan'ny LVRP. Vitsy anefa ny anjara gazety azon'ny fikambananay ka voatery izahay mandika ny recette ao anatin'ny kahie fitanana an-tsoratra ny vokatra trondro mba ahafahanay mampiasa izany. » Fikambanana mpiompy trondro Faniriantsoa (Ambohimahazo)

« Mikasika ny fitaovam-panjonoana (bidao), ahafantaran-javatra betsaka ilay lahatsoratra, mendrika ny hozaraina sy aparitaka ny famoronana eny anivon'ny tantsaha toy ireny. » Pastora Eugène (Ambatolahy)

« Rehefa namaky ny gazety izahay dia nahatsikaritra ilay olana mahakasika ny fikirakirana zanatrandro. Nahaliana anay ny momba

ilay bidon jaune sy ny fampiasana azy ka tianay raha mba mahazo fiofanana amin'ny fanamboarana azy io izahay. » Fikambanana mpiompy trondro (Imito)

« Sarotra ho an'ny mpamaky ny mamantatra ny hevitra ambaran'ny sarin'ny bidon jaune (sary miloko mainty sy fotsy) izay ampiasaina hahamora ny fakana zanatrandro mandritra ny famindrana azy. Miandry fanazavana fanampiny avy amin'ny teknisianina araka izany ny mpamaky. » Hery (Vinany)

« Afaka manofana anay amin'ny fanamboarana ireo fitaovana ireo ve ianareo fa mahaliana anay ? » Randria (Lalangina)

- Valin-tenin'ny APDRA : azonareo angatahana fiofanana ireo teknisianina rehefa mandalo any aminareo

NY METY HO TOETRY NY ANDRO

Natambatray araka ny antontan'isa nomen'ny sampan-draharaha mpamantatra ny toetr'andro ny vinavinan'ny mety ho toetry ny andro ho an'ny volana oktobra sy novambra 2019, any amin'ireo faritra iasan'ny APDRA.

Vinavinan'ny rotsak'orana (fatra'ny orana milatsaka) isaky ny faritra

Fatra voarefy amin'ny milimetatra (mm)

Faritra	Oktobra 2019	Novambra 2019
Atsinanana	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 130 mm)	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 126 mm)
Analamanga	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 42 mm)	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 112 mm)
Itasy	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 24 mm)	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 83 mm)
Vakinankaratra	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 82 mm)	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 121 mm)
Amoron'i Mania	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 71 mm)	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 126 mm)
Matsiatra Ambony	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 51 mm)	Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana (sal : 102 mm)

Sal = salan'ny rotsak'orana ; Mihoatra kely amin'ny salan'ny rotsak'orana : +/- 30 mm

Vinavinan'ny maripana

Ho an'ny faritra rehetra iasan'ny APDRA, ambony kokoa ny maripana voavinavina mitaha amin'ny salan'ny maripana.

SAMIHafa

TENY MIFAMPIDITRA

Tsipiho ireo teny ao anaty lisitra (azo vakiana mitsangana, mitsivalana, misompirana, mivadika). Atambaro avy eo ireo litera sisa tavela hahitana ny anarana ao amin'ny famaritana (amin'ny teny frantsay)

Z	F	I	T	A	T	E	R	A	N	A
H	A	P	P	A	K	I	L	A	O	F
L	R	N	A	G	O	N	A	R	K	I
I	I	T	A	D	O	B	O	A	S	T
T	V	S	N	T	E	N	K	I	I	A
A	O	E	I	E	R	I	Y	F	Z	O
T	T	N	L	L	B	O	R	A	E	V
R	R	A	A	O	R	A	N	A	N	A
A	A	R	S	T	N	U	R	D	A	N
A	E	F	O	M	B	A	K	A	R	A
B	I	S	I	K	I	L	E	T	A	O

- ZANATRONDRO SOBIKA
- FITATERANA FIARA
- FITAOVANA OKSIZENA
- BISIKILETA ORANA
- HAPPA BAKA
- KILAO ORA
- LITATRA GONY
- RIVOTRA DOBO
- VELONA RANO
- TSENA TELO
- FOMBA ALINA

Famaritana
 Fitaovana kely mandeha herinaratra
 ahafahana mampiditra oksizena
 ao anaty rano
Vainy : Akateur

Fiompiana trondro ho an'ny tantsaha

Olga Razafindramanga

Kaominina Tsviangiana, distrikan'i Mahanoro, faritra Atsinanana

*Ny APDRA dia miasa aty amin'ny faritra Atsinanana
 Asa fivelomana ho an'ny fianakaviana na fikambanana
 Fiompiana trondro na koa hazandrano
 Anatsarana fiainana, indrindra fa ny isan-tokantrano*

*Raha ity resaka trondro ity no koranina
 Mampidibola sady sakafo hohanina
 Manatsara ny fiainan'ny mpianakavy
 Loharanon-karena, sady ro matavy*

*Ny APDRA dia miasa amin'ny Distrikan'i Vatomandry sy Mahanoro
 Ho an'izay tsy mahafantatra tsara ny raha atoro
 Miasa anatin'ny kaominina efatra ambin'ny folo
 Indrindra fa ny faritra ambanivolo*

*Andriamatoa Zo no lehiben'ny Tetik'asa
 Maromaro izy ireo no miara-miasa
 Mme Tendro, Josaia, Tojo, JB, Papy, José, Arnaud ary
 Samson
 Misy vazaha iray antsoina hoe Marion*

*Ka ho antsika zatra miompy akoho amam-borona
 Ovay ny famindra ka andao ary hamorona
 Ny fiompiana trondro dia miavaka manokana
 Satria ny atodin'ny trondro dia vitsy lamokana*

*Ny trondro dia tsy mba voan'ny peste
 Ny manana trondro aza afaka mijeste
 Biby fiompy tsy mba manan-tsiny
 Tsy tezaina aody ary tsy atao vaksiny*

*Ny zanany dia mitombo isan'andro, isam-bolana
 Ny fikarakarana ny sakafony koa tsy dia olana
 Mihinana foana izy na tsy fahanana
 Manamorona ny dobo mitady ravin-jamana*

*Koa manamboara dobo ataovy mafy barazy
 Amin'izay sôsny miditra ho azy
 Ianao aza mety antsoin'ny olona à Dembal
 Satria ny fiainanao mandeha normal*

*Ka ho antsika tantsaha mpiasa tany
 Aza miompy zavatra hafa, fa trondro ihany
 Ny trondro andavan'andro dia misy mpividy
 Tononkalo ny ahy fa anao misafidy
 Araraoty ny fotoana fa mbola miasa ny APDRA
 Hoy ny fiteny hoe : izay mandry rakofana dra*

APDRA
 Pisciculture Paysanne
 Antenne Madagascar
 La Résidence Sociale
 Antsirabe - MADAGASCAR
 Tél. (261) (20) 44 489 89
 www.apdra.org
 lvrp@apdra.org

- Talen'ny Famoahana*
 Barbara Bentz
- Tonian'ny Fanoratana*
 Sidonie Rasoarimalala
- Mpanoratra*
 Philippe Martel
 Clémentine Maureaud
 Chloé Van Moere
 Marion Mounayar
 Aina Rabalijaona
 Sandy Ramangasalama
 Fanomezantsoa Rasolofoniaina
 Donatien Razafindratsiry